

Simplicissimus Budapestje

BEVEZETÉS A KORSZERŰ SZNOB- ÉS HEDONIZMUSBA, VALAMINT AZ ALKALMAZOTT EMBERLESÉS TUDOMÁNYÁBA

Egy Topoteka-oldal beizzítása

Az EU keveset költ kultúrára, szerény véleményem szerint ennek nagyobb részét is elszórja. Egyetlen igazi sikerprojektje a művészmozik támogatása az európai filmek érdekében.

Most rábukkantam egy másik sikergyánús, ha nem is hibátlan projektre. Neve Topoteka, osztrák találmány: egy úr feltette a netre a bécsi Prater-negyedről összehordott gyűjteményét. Ezt aztán sokan követték Ausztriában, főleg kisebb települések. Az uniós támogatás az európai elterjesztést szolgálja. A projekt fél tucat levéltár részvételével zajlik, a magyar partner az egyik legmenőbb budapesti közintézmény, Budapest Főváros Levéltára. Itt volt a magyar leágazás sajtópremierje, a Városliget Topotéka „felavatása”, erre hívtak meg vendégszónoknak, mint a Fortepan-csapat tagját.

Minden olyasmi, ami segíti a magánkincesek begyűjtését, jó dolog, de a Topotéka első látásra elég nehézkesnek tűnik. Nem lehet közvetlenül feltölteni képeket, filmeket, hanganyagot, tárgyfotókat, a „topoteka-menedzsernek” kell elküldeni, majd ő felteszi. Csak nézegetésre van mód, leöltésre nem. Vajon miért?

Végül vittem ajándékba három olyan képet, amely két éve publikálásra vár a Fortepanon, de az engedélyt még nem kaptuk

meg. A műjégpályán, illetve a Széchenyi fürdőben látható egy öt év körüli fiúcska, aki később világhírnévre vergődött. Hiába mutogattam többször is, senki nem találta el a kilétét. Aztán mutattam egy tizentöt éves kori portrét róla (nem városligeti helyszínen), azon már felismerte egy levéltáros. „Hallatlan nagy ajándékot” ígértem előre – sajnos még nem tudom, mi legyen az. Bonyolult, papíralapú adományozói űrlapot kellett kitölteni, és ígéretet kaptam, hogy azonnal felteszik a képet. (Még nem történt meg.) [varosliget.topoteka.hu]

A Simplicissimus Hőse díj – nyolcadik alkalommal

A díj kiírása kezdetektől változatlan. La punk honlapján a következő szöveg olvasható: *„Olyan személy kaphatja, aki nem hivatalosan dolgozik a városért. Nem alkalmazottja a városnak, nem politikus, azaz semmilyen értelemben nem kap (vagy kapott) fizetést azért a munkáért, amiért kitiűntetjük. Ezen kívül három dolognak kell hogy megfeleljen a személy vagy a maximum két személyből álló „kollektíva.”*

1.) Nem kaphat díjat az adományozó Nagy Budapesti Törzsasztal semelyik baltagja sem, lett legyen bármilyen érdemes is arra. Ugyancsak nem kaphat díjat senki, aki Budapest bármilyen mű alkalmazottjaként fizetést kap munkájáért.

2.) Bár tiszteljük a nagy ellenkezőket, akik szívesen megakadályoznak bizonyos dolgokat, ez a díj az „igen-mondóknak” jár, akik fenntartható módon létrehozhatnak valamit.

3.) Végezetül ezt a civil díjat Simplicissimus olyan személyeknek szánja, akik az őket érdemessé tevő munkába nem pusztulnak bele, hanem ellenkezőleg, megtalálják benne a számításukat, sőt polgári jólétre jutnak, ha nem is feltétlenül gazdagodnak meg.

Simplicissimus a díjazott személyét nem maga választja ki, hanem arra a két barátjára bízta a dolgot, akik 2002 áprilisában a Törzsasztalt megalapították.

Hogy mit kapnak a díjazottak? Hát egy szép, keretezett oklevelet, amelyet a Törzsasztal valamelyik összejövetelén adnak át, mozsárdurrogás nélkül, de „hangos népörömkialtozás” közepette. Ezen kívül a két zsűror a díjazott(ka)t vendégül látja egy olyan budapesti étteremben, amely a vacsora idején még két évnél kevesebb ideje működik.”

A 2016-os év jelöltjei

Idén a szokásosnál több jelölt merült fel. Kapott jelölést a Színes Budapest Csoport, amelyik tűzfalfestéssel lett ismert (de másfajta köztér-festések is fűződnek a nevükhöz).

Kapott jelölést *Bolla Zoltán* a budapesti art deco amatőr szerelmese, abból az alkalomból, hogy megjelent monumentális könyvének első része.

Ugyancsak felmerült *Schlagmüller Gábor* postás neve, aki a Budapest régi képeken Facebook oldal elindítója, és ma már 43 ezernél is több embernek okoz örömet napról napra.

Kapott jelölést a soronkívül.club.hu honlap névtelen megalkotója, aki az államot megszégyenítve, hobbiprojektjével azt mutatta meg, hogyan lehetne felhasználóbarát módon időpontot foglalni a kormányablakokba, az egész ország területén. Felmerült a Budapest Bike Maffia csapata, akik hajléktalanok ellátásában jeleskednek. Ugyancsak érkezett jelölés *Marietta Le* személyére, aki a jarokelo.hu nevű fővárosi hibabejelentő lap lelke.

Végezetül kaptunk jelölést *Simon Gyulára*, a Fortepan önkéntescsapat megfigyelés-vezetőjére.

Ki nyerte a díjat 2016-ban?

A két zsűror a díjat a szoros versenyben végül Schlagmüller Gábornak ítélte. Az indoklás szerint azért, mert *„A Budapest régi képeken nevű Facebook csoport létrehozásával és fáradszóró moderálásával bebizonyította, hogy Budapest múltja emberek tízezreinek örömforrás, tartozzanak a társadalom bármely rétegéhez – gazdag, demokratikus, pezsgő fórummal gazdagította Budapest digitális terét.”*

Schlagmüller Gábor (internetes nickje szerint: „gabysch”) nem időmilliomos nyugdíjas, hanem évtizedek óta postás, jelenleg is a pilisborosjenői hivatal aktív levélkihordója – még csak nem is budapesti lakos. Saját honlapja: <http://gabysch.fw.hu/>

Aki nem ismerné, a Budapest régi képeken csoportot, 2013. szeptember 13-án indult, és szinte azonnal nagy siker lett. December második felében érte el az 54 ezredik lájkolót! Az eredeti beharangozó szöveg, ami a Leírás rovatban

Önök felismerik? (A megfejtést küldjék el a simplicissimusszilard@gmail.com címre)

olvasható, egyáltalán nem Fortepan-konform, fel is paprikázta az ingyenes portál önkénteseit, akik csak egyetlen dolgot kérnek: tüntessék fel, honnét van a kép...) „Nosztalgikus képek, a régi, 1990 előtti időkből, a szép Budapestről! Köszönet az eredeti feltöltőknek, a képek mindenhol, sok éves gyűjtőmunka eredményeképpen jöttek össze. Külön köszönet, az elvesztett villamosvonalak, fortepan, egykor.hu, HamPLÓ, hamster, hampage, és még rengeteg helynek, köszönet az eredeti feltöltőknek!!! Teljes listát nem tudok írni, hisz a sok év alatt összegyűlt képek már átmentek a NET olvasztógélynél!”

De az évek során sokat finomodott a szabályrendszer. (Bár leírásban ma is ott virít az olvasztógélynél.)

A szabályzatban ma ez olvasható: „Ebbe a helytörténeti csoportba gyűjtjük a régi Budapest képeit 1990-ig. Kérjük, hogy az alábbi szabályokat tartsátok be!

– Csak 1990 előtti, budapesti képeket rakjatok fel, és Budapest alatt a város mai határait értjük.

– A képeket visszakeresés érdekében és értehetőségi szempontból címmel kell ellátni, a címnek tartalmaznia kell a kép helyszínének meghatározását, és ha lehetséges elkészültének idejét, valamint a kép forrását!”

Na, hát ezt az utóbbi kérést sokszor nem tartják be a lap feltöltői. Az archív értékek ázsiojának növeléséhez, a Fortepan képek népszerűsítéséhez mégis igencsak hozzájárul az oldal. A látogatók egy része nagy gyűjtő, zsákmányát az interneten szerzi, de nem követi az ősi ökölszabályt: ha az internetről mentünk le képet, akkor célszerű a file nevében elmenteni a forrást. Akkor is, ha az másodlagos (pl. egykor.hu, urbsface vagy hasonló gyűjtőportálok.)

A minap Gyökhegyi Bánk, lapunk tudós hajlamú előfizetője, a Fortepan nagy barátja finoman kiosztotta a lap egyik olvasóját, aki arról mesélt, hogy egy bizonyos képen látható étteremben mikor, mit evett, és az mennyibe került. Azt mondta, és ebben teljesen igaza volt, hogy az ilyen megjegyzések a Budapest régi kocsmái, presszó, éttermei csoportba valók. Előfordult, hogy Simplicissimus nem bírta megállni, és megkérdezte, hogy honnét van ez vagy az vagy az. Néha az illető agresszívan visszaszólt, hogy mi köze hozzá. Ekkor S. a szabályzatra mutogatott, amit az adott felhasználó szemlátomást nem ismert... Egyszer vissza is szólt neki: „Csak ezt tudja kérdezgetni? Ön ugyan mit tett Budapestért?”. Ez, mi tagadás, nagyon fájt. Azóta inkább nem szölok.

És akkor leesett a tantusz. Ezek között a felhasználók között van, aki sohase olvassa a lapunkat, aki nem látta soha S. egyetlen könyvét se – sőt, lehet, hogy sohase olvas könyvet. Ám Budapestet imádja. És a komolyabb blogjait is követi. Schlagmüller Gábor ezéért lett Simplicissimus 2016. évi hőse. Platformot kínál egy eddig hon- és otthontalan társadalmi rétegnek, akik imádják a régi Budapestet.

Mit segíthet a Budapest régi képekben csoport a BUDAPEST folyóiratnak és a Fortepannak?

Nagyon is sokat segíthet ez a népes csoport mind a két projektnek. Akit a régi képek érdekelnek, hátha a régi történetek iránt is lelkesedni képes. Akkor pedig ott a helyük a lapunk előfizetői között. Ha csak minden tizedik, vagy akár minden huszadik csoporttag előfizetne, akkor a folyóirat stabilabb helyzetbe kerülhetne. Talán érdemes lenne kedvezményes előfizetési kampányt indítani a csoport tagjainak. A Fortepant pedig új képszerzési ötletekkel láthatnák el. További családi archívumok nyílnának meg. Ha a forrásokat mindig feltüntetnék, akkor növekedne a nagy felbontású, jogtisza képek ázsioja. Ez pedig további érdeklődőket terelne a Fortepan felé. ●

